

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
52

SAMEN TALENT ONTWIKKELEN

Art Langer

Logische dingen blijven doen

'Toegenomen aandacht voor
futureteams'

'Meer fulltime bondscoaches'

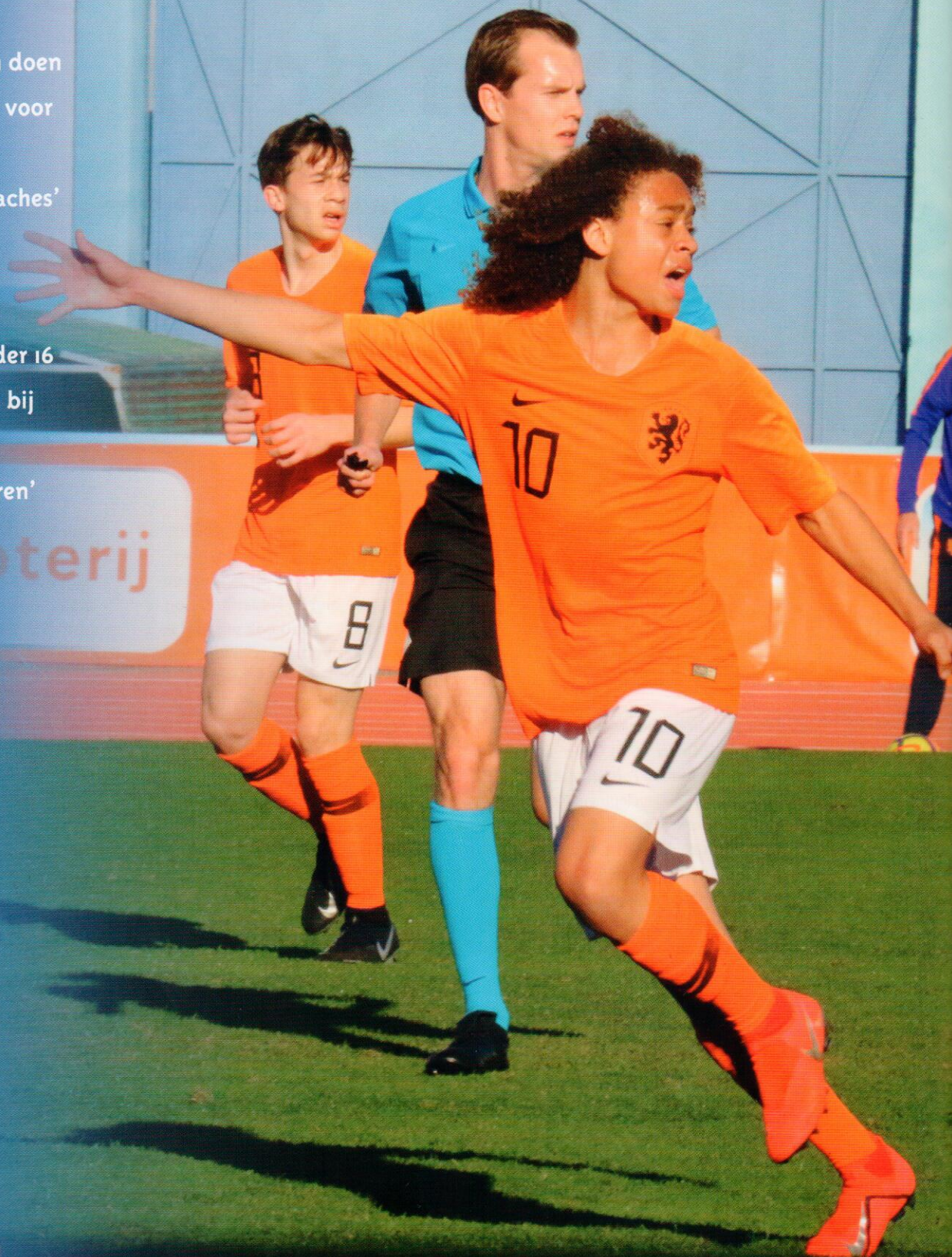
Mischa Visser

De week van Oranje onder 16

'Clubcoaches assisteren bij
nationale teams'

'Veel energie in het storen'

loterij

Directeur Voetbalontwikkeling Art Langelier vertelt over ontwikkelingen bij nationale jeugdteams

Logische dingen blijven doen

Het is alweer bijna een jaar geleden dat Art Langelier bij de KNVB aangesteld werd als Directeur Voetbalontwikkeling. In die nieuwe functie, waarin hij nauw samenwerkt met Directeur Topvoetbal Nico-Jan Hoogma, strekt zijn verantwoordelijkheid zich uit over de gebieden: voetbalbeleid (breedte-en-top), voetbalopleidingen (de KNVB Academie) en het jeugd topvoetbal (de vertegenwoordigende elftallen Jongens Onder 14 tot en met Onder 18, en Meiden Onder 15 tot en met Onder 20).

In dit artikel schetst Langelier een beeld van de sinds vorig jaar ingeslagen weg. Een eerste conclusie? Er is al veel veranderd, maar men is nog lang niet klaar. Het credo is, nu hij zijn tweede jaar ingaat, hetzelfde: 'We blijven logische dingen doen.'

Ten tijde van het interview met Langelier zijn Oranje Onder 16 en Onder 17 net teruggekeerd uit de Portugese Algarve, alwaar het UEFA Development Tournament werd afgewerkt. De Onder 16 speelde daar in een poule met Duitsland (1-1), Portugal (0-1) en Argentinië (1-3). De Onder 17 won het toernooi zelfs door gelijk te spelen tegen Spanje (1-1), maar te winnen van zowel gastland Portugal (2-1) als van Duitsland (3-1).

Onsportief

'Een van de speerpunten uit het voorbije jaar was dat we de nationale jeugdteams vaker tegen andere buiten-Europese voetbalculturen wilden laten uitkomen. Het feit dat

de Onder 16 in Portugal tegen Argentinië heeft gevoetbald, is daar een voorbeeld van. Later dit jaar speelt Jong Oranje hier in Nederland nog tegen Mexico en gaan ook wij met een ploeg die kant op. Bij zo'n wedstrijd tussen Nederland en Argentinië zien we direct waarom het goed is dat we dit doen. De wedstrijdmentaliteit van Zuid-Amerikanen, in dit geval Argentijnen dus, verschilt nogal van de onze. Waar we in Nederland, en eigenlijk in grote delen van Europa, netjes binnen de lijntjes kleuren, gaat Argentinië veel vaker op zoek naar de grenzen van het toelaatbare. Ze gaan voor de keeper staan op het moment dat die een bal snel uit wil trappen, ze gaan extreem fel de duels in en doen er tijdens de wedstrijd van alles aan om ons uit ons spel te halen. Wij Nederlanders vinden dat soort gedrag onsportief. Toch leren we onze jongens op zo'n toernooi dat zij niet over die grens van het onsportieve heen hoeven te gaan, maar dat ze zich

moeten leren wapenen tegen teams die dat wél doen. Om tegen landen als Argentinië een resultaat te behalen, zullen onze spelers slimheid moeten ontwikkelen.'

Lijn

'Na afloop van het duel met Argentinië werd er uiteraard geëvalueerd. Vervolgens zie je interessante zaken ontstaan bij de spelers. In eerste instantie kijken ze vooral naar de tegenstander, ze zijn boos en er is een hoop verontwaardiging over de manier waarop Argentinië zich gedurende het duel heeft gemanifesteerd. Het is goed dat de Onder 16 dit meemaakt, want we hopen dat ze hiervan leren en dat er een lampje gaat branden, wanneer ze opnieuw tegen een land met explosieve karakters spelen. Al pratende daalt dat besef ook wel bij ze zelf in. Uiteindelijk, dus dan kom je terecht op een bepaalde lijn die we op dit gebied aan het uitzetten zijn, willen we dat spelers in Onder 21 niet meer ver-

rast worden zoals dat met de jongens in Onder 16 nu nog wel is gebeurd.'

Naast het aanbieden van dit soort ervaringen, zijn er organisatorisch gezien ook ontwikkelingen gaande. Zo staat de gewenste leeftijd waarop spelers opgenomen (mogen) worden binnen een BVO constant ter discussie. De wens vanuit de KNVB is onder andere, dat dit niet op te jonge leeftijd gebeurt.

Binden

'Vanuit de KNVB moedigen we clubs inderdaad niet aan om kinderen op te jonge leeftijd aan zich te binden. We verbieden het niet, maar volgens ons moeten de randvoorwaarden wanneer je het wél doet, op zijn minst op orde zijn. Denk aan het zorgen voor goed onderwijs, of voor het vervoer. Kinderen van tien, elf, twaalf jaar horen zoveel mogelijk in hun vertrouwde omgeving te voetballen. Bovendien, als je kijkt naar de voorbije jaren, dan hebben clubs lange tijd de neiging gehad om steeds maar eerder en sneller jongens aan zich te binden. Toch hebben we maar weinig bewijzen gezien dat dat concreet iets oplevert. Hierbij moeten we als KNVB zijnde ook naar onszelf kijken. Want wanneer we twijfels uiten over het op jonge leeftijd opnemen van jeugdspelers in een BVO-opleiding, is het niet logisch om dan zelf wel heel vroeg te beginnen met het selecteren voor nationale jeugdteams. Dus wij zijn intern net zo goed aan het kijken hoe wij een en ander willen inrichten. Waar we het wél al over eens zijn, is het feit dat we veel meer spelers willen beïnvloeden, en ons niet te vroeg willen beperken tot die kleine groep talenten. Dit heeft te maken met talentidentificatie, want van een spelertje van dertien jaar, daar kunnen we nog maar lastig van zeggen hoe hij zich uiteindelijk ontwikkelt.'

Doel

'Naast die jongere leeftijdsgroepen kijken we ook naar bijvoorbeeld een Onder 16. We zijn gewend om in die groep slechts twintig jongens te se-

Foto's: KNVB Media

Noah Ohio scoorde voor Oranje onder 16, maar kon het verlies tegen Argentinië (1-3) niet voorkomen.

lecteren, maar sluiten we daardoor niet op voorhand te veel jongens uit? Misschien moeten we in die leeftijdsgroep wel toe naar het selecteren van zestig talentvolle jongens. Het selecteren van meer jongens gebeurt overigens al, dankzij de zogenaamde future-teams. Dit zijn nationale teams die vooral bestaan uit onder andere laatrijpe spelers en/of talentvolle jongens die net niet bij die eerste twintig zitten. Onze ervaringen met

met het spelen van kwalificaties, en speelt als het goed is zelfs een EK. In die leeftijdsgroep kiezen we jongens waarmee we denken zo'n EK ook te kunnen winnen. Uiteraard moeten spelers in deze leeftijdsgroep volgens ons de potentie hebben om uiteindelijk internationaal te worden. Waar in de fase voorafgaand aan de Onder 17 veel spelers worden beïnvloed, wordt die piramide naarmate de leeftijd vordert steeds smaller. Vanaf de Onder

'Kinderen van tien, elf, twaalf jaar horen zoveel mogelijk in hun vertrouwde omgeving te voetballen'

deze future-teams zijn positief, want we kunnen nu namelijk meer jongens van bijvoorbeeld FC Utrecht, Vitesse of PEC Zwolle aan het werk zien. Zit daar veel verschil is met de jongens die afkomstig zijn van PSV of Ajax? Soms wel, maar lang niet altijd. Op een gegeven moment, en dat begint bij de Onder 17, is het natuurlijk wel zo dat de nadruk verschuift van ontwikkelgedrag naar prestatiegedrag, lees: winnen. De Onder 17 start immers

18 selecteren we enkel nog de 'beste' 24 spelers.'

Een kenmerk dat aan 'winnen' te linken is, omvat toch wel de wederopstanding van het Nederlands Elftal. Met name de resultaten in de Nations League hebben ervoor gezorgd dat er weer met respect en met trots over Oranje wordt gesproken. Diezelfde trots wordt overigens ook bij spelers van de nationale jeugdselecties benadrukt.

Shirtje

'Zonder het gelijk heel groot te maken, hebben we er wel op ingezet dat jeugdspelers trots mogen en moeten zijn op het feit dat ze in Oranje spelen. Op het moment dat je het shirt van het nationale elftal aantrekt betekent dat van alles! Natuurlijk is het een gaaf moment, want het laat zien dat je bij de beste spelers van een bepaalde lichting hoort. Maar tegelijkertijd betekent het ook dat er, in elk geval gedragsmatig, wat van je wordt verwacht. Om een voorbeeld te noemen: op het moment dat je gewisseld wordt, verwachten we geen egocentrisch gedrag. Je mag best teleurgesteld zijn, maar je laat dit in geen geval merken. Je wenst degene die er voor jou in komt, óók een international, veel succes. En wanneer je een wedstrijd verliest, geef je de tegenstander na afloop een hand. De manier waarop je je gedraagt, het gevoel van trots dat we proberen te ontwikkelen, behoort tot een van de waarden die we binnen de KNVB aan het beschrijven zijn. Deze waarden willen we volgens een bepaalde lijn in elke leeftijdsgroep terug laten komen. Dus wanneer je als speler de mazzel hebt om vanaf de Onder 15 steevast uitgenodigd te worden bij de jeugdselecties, en daar te blijven tot aan het Nederlands Elftal, heb je alles zo optimaal mogelijk meegemaakt. Deze waarden omvatten zaken die te maken hebben met de reeds eerder benoemde wedstrijdmentaliteit, met het uitstralen van trots, maar bijvoorbeeld ook met de manier van spelen.'

Over de 'manier van spelen' is in 2018 genoeg gezegd en geschreven. 'De Hollandse School', bestaat die nog wel? En zo ja, wat betekent het? Ook bij de nationale jeugdteams wordt nagedacht over een opbouw in de manier van spelen. 'Bepalend zijn', dat voert daarbij de boventoon.

Plan

'Een van die waarden gaat inderdaad over de manier van spelen. Volgens ons draait het om 'bepalend zijn',

daarin zit de kern. Wij Nederlanders willen bepalen wat er op het veld gebeurt, ook bij de jeugdteams. Dit betekent overigens niet dat je altijd maar moet aanvallen, het gaat erom dat je een plan hebt over hoe je de tegenstander wilt bestrijden. Dus je denkt van tevoren met elkaar na over hoe je wilt spelen, het plan is vooraf bij iedereen helder en bekend. Mocht na afloop een resultaat tegenvallen, of het plan komt niet uit de verf, dan wordt er geëvalueerd en proberen we

leeftijdsgroepen. Nico-Jan en ik faciliteren een aantal overlegmomenten, maar de informele momenten zijn minimaal zo waardevol. Niet alleen in Zeist vinden die gesprekken trouwens plaats. Om nog even terug te komen op het toernooi in Portugal: Kees van Wonderen, momenteel de assistent-bondcoach van Onder 17, was daar bij aanwezig en ziet ook wedstrijden van Onder 16. Maar ook Dwight Lodeweges, assistent-bondcoach van het Nederlands Elftal was

'Wij Nederlanders willen bepalen wat er op het veld gebeurt, ook bij de jeugdteams'

het de volgende keer beter te doen. De manier van spelen is ook echt iets waar bondcoaches elkaar onderling bij kunnen helpen. Door gesprekken, door te kijken bij elkaar, ontstaat beïnvloeding. Het vergroten van die onderlinge verbinding, is duidelijk iets dat het voorbije jaar meer nadruk heeft gekregen.'

Een van de organisatorische veranderingen, betreft het feit dat de bondscoaches van de diverse jeugdelftallen nu fulltime in dienst zijn bij de KNVB. Meer tijd, meer aanwezigheid, zorgt voor meer onderlinge beïnvloeding. Volgens Langeler komt dit de kwaliteit op het veld uiteindelijk ook ten goede.

Gang

'Op het hoofdkantoor in Zeist hebben we het nu zo ingericht, dat alle bondscoaches van zowel de vrouwen- als de mannenteams (dus ook Ronald Koeman, red.) twee dagen per week in dezelfde gang aan het werk zijn. Op die dagen is er dus alle ruimte voor overleg, er wordt gezamenlijk naar videobeelden van gespeelde wedstrijden gekeken, er wordt gesproken over spelers en over de manier van spelen binnen bepaalde

aanwezig, bezocht de wedstrijden en ging met de coaches om de tafel. Dus de staf van het Nederlands Elftal is intensief betrokken bij de jongere teams. Deze werkwijze is een grote kwaliteitsslag.'

Delen

'Tijdens die trips naar het buitenland krijgen ook trainers van BVO's de mogelijkheid om mee te kijken. We hopen dat zij daar weer iets van meenemen naar hun eigen club, tegelijkertijd krijgen wij input vanuit de clubs die spelers aan de nationale teams afstaan. Op termijn willen we dit soort trajecten uitbreiden met de KNVB Academie. Dus dat bijvoorbeeld trainers die de opleidingen UEFA-A en UEFA-Pro volgen de mogelijkheid krijgen om stage te lopen bij de bondscoaches van nationale jeugdteams. De beïnvloeding krijgt inmiddels ook buiten de landsgrenzen betekenis. Zo gaan we op initiatief van de KNVB met de Duitse voetbalbond naar het duel tussen PSV en PEC Zwolle, in april. Hier zijn de (jeugd)bondscoaches van beide landen aanwezig, en in twee dagen proberen we elkaars werkwijze te begrijpen en er van te leren. Dus het is niet zozeer een kwestie meer van

halen en brengen, maar het gaat veel meer dan ooit om kennis met elkaar delen.'

Het feit dat trainers van BVO's meer betrokken worden bij de activiteiten van de nationale jeugdteams, is niet het enige wat er gebeurt om meer draagvlak te creëren en verbinding te krijgen. Langelier en Hoogma gaan alle profclubs persoonlijk langs om de ingezette lijn te bespreken.

Beleid

'Nico-Jan en ik hebben de voorbije maanden een bezoek gebracht aan alle BVO's in Nederland. In gesprekken die we voeren met de HJO en TD lichten we onze manier van werken toe en laten ons op onze beurt graag informeren. Het uitnodigen van spelers komt uiteraard aan bod. We kijken daarbij naar wat er bij een club mogelijk is: wat past in jullie programma, en kunnen we een speler bij het nationale jeugdteam halen? Het omgekeerde kan ook gebeuren. Stel een speler heeft disciplinaire problemen, wat voor signaal geven wij als KNVB af als we hem nu oproepen? Of moeten we dat juist een keertje niet doen? Duidelijk moet in elk geval zijn dat het selecteren in overleg gebeurt met de HJO, en niet met de BVO-trainer in kwestie. Tegelijkertijd zit hier voor ons wel een punt van zorg. In het hedendaagse voetballandschap is er veel verloop onder HJO'en en zeker onder TD'en. Terwijl consistent beleid wel een noodzaak is om constructief met elkaar in gesprek te zijn. We denken dat clubs dit zelf ook begrijpen. Logische dingen doen, dat is wat we ons het voorbije jaar steeds voor hebben proberen te houden en dat zullen we blijven doen. We willen met de jeugdteams wedstrijden winnen, dat is logisch. We willen meer spelers de kans geven om zich op een bepaald podium te laten zien. We willen dat spelers trots zijn op het feit dat ze in Oranje spelen. Er is al met al dus al veel ingezet om het niveau omhoog te krijgen. Maar tegelijkertijd ligt er nog genoeg dat verbeterd kan worden.' ⚽

Overzicht Nationale Jeugdteams

Mannen

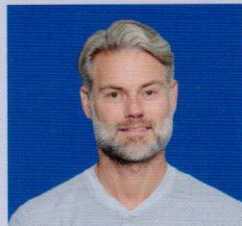
Oranje Onder 21:
Erwin van de Looi

Oranje Onder 19:
Maarten Stekelenburg

Oranje Onder 18 en 16:
Mischa Visser

Oranje Onder 17:
Peter van der Veen

Oranje Onder 15:
Martijn Reuser

Vrouwen

Oranje Onder 19:
Jessica Torny

Oranje Onder 17:
Robert de Pauw

Oranje Onder 16:
Roos Kwakkenbos

Oranje Onder 15:
Marleen Wissink

Vrouwenvoetbal

Net als bij de mannen is de KNVB ook voor het vrouwenvoetbal nadrukkelijk op zoek naar meer samenhang tussen de jeugdteams. Momenteel kent de KNVB een Onder 15, Onder 16 (dat overigens ook deelnam aan het UEFA Development Tournament in Portugal), Onder 17, Onder 19. De uitgezette lijn die voor de jongens geldt, gaat ook voor het vrouwenvoetbal gelden. En wanneer er een scholing in Zeist plaatsvindt, worden ook de coaches van de diverse vrouwen-teams uiteraard uitgenodigd. Meer informatie over de verrichtingen van de diverse teams valt te vinden op www.onsoranje.nl.

KNVB-coach Mischa Visser over de interlandperiode in Portugal

De week van Oranje onder 16

Begin februari verbleef Oranje onder 16 een week in Portugal. Tijdens het UEFA Development Tournament werden wedstrijden gespeeld tegen Duitsland, Portugal en Argentinië. KNVB-coach Mischa Visser – tevens trainer van de Onder 18 – neemt die week door in gesprek met De Voetbaltrainer. Hij vertelt onder meer over trainen op de wedstrijddag, de rol van spelers in de voorbespreking en cognitietraining.

Hoe groot zijn de verschillen tussen het trainen van Be Quick 1887, dat uitkwam in de Derde Divisie zondag, en de Onder 16 en Onder 18 van Oranje?

Mischa Visser: 'Ik ben al vanaf mijn vijftiende trainer en heb jarenlang jeugd gecoacht. Bij Be Quick 1887 had ik de beschikking over een erg jonge groep, dus was ik daar ook veel bezig met het ontwikkelen van spelers. Dat is nu bij Oranje weer het geval. Wat dat betreft zijn er veel overeenkomsten.

Een verschil is wel dat ik bij Be Quick 1887 meerdere malen per week op het veld stond en nu alleen tijdens interlandperiodes. Trainen en coachen is slechts een klein gedeelte van mijn volledige takenpakket. Maar deze nieuwe rol past ook goed bij mij. Ik heb de afgelopen jaren veel geleerd over leiderschap en management, ben ook nog voor één dag in de week docent Sportkunde, en haal ook veel voldoening uit beleidsmatige taken. De huidige combinatie is dus ideaal. Overigens stonden wij bij Be Quick

1887 soms wel met 44 spelers op het veld, omdat de gehele tweede selectie meetrainde. Dan ben je eigenlijk ook al meer manager dan trainer. In die rol heb ik me bij Be Quick 1887 dus al flink kunnen ontwikkelen.'

Assisteren

'Elke trainer is gekoppeld aan twee teams. Bert Konterman is hoofdcoach bij Onder 20 en assistent bij Onder 16. Maarten Stekelenburg is hoofdcoach van Onder 19 en assistent bij Onder 15. Voor Martijn Reuser geldt het tegenovergestelde. Hoofdcoach van Onder 17 is Peter van der Veen, geassisteerd door Kees van Wonderen, die ook assistent-trainer is bij het A-team. Peter is assistent-coach bij Onder 20. Maurice Hagebeuk is coach van Onder 14 en assistent bij Onder 18. Die combinaties leveren een mooie wisselwerking op. In tegenstelling tot Onder 17 en Onder 19 spelen Onder 16 en Onder 18 geen kwalificatiewedstrijden en eindtoernooi, maar enkel vriendschappelijk.'

Scouting

'Sinds dit seizoen zijn de coaches full-time in dienst. In mijn geval is dat dus vier dagen, omdat ik nog één dag docent ben. Een groot voordeel daarvan is dat wij zelf veel kunnen doen in de scouting. Dat is prettig omdat wij het referentiekader scherp hebben. In de bovenbouw assisteren een aantal scouts. Qua scouting kunnen wij heel zorgvuldig werken. De trainers bekijken in het weekend wedstrijden van verschillende teams. Als ik bijvoorbeeld Onder 18-spelers bekijk, rapporteer ik aan Maarten Stekelenburg hoe de Onder 19-spelers het deden. Andersom doet hij hetzelfde vanuit de wedstrijd die hij bekijkt. Zo hebben we een goede dekking en dus veel spelers in kaart. Tot en met Onder 16 hebben we daarnaast nog de beschikking over een groter scoutingsapparaat, omdat de ontwikkeling van spelers – met name in deze leeftijdsgroep – vaak grillig verloopt. Dan willen we dus wat meer wedstrijden zien. Soms bekijken we ook videobeelden van

spelers, bijvoorbeeld als we niet in de gelegenheid zijn om een bepaalde wedstrijd te bezoeken of wanneer spelers voor buitenlandse clubs spelen.'

Selecties samenstellen

'Op basis van de verzamelde informatie komen we tot een voorlopige voorselectie van 35 spelers. Voordat we die naar buiten brengen, nemen we contact op met alle clubs waarvan spelers op die lijst staan. We vragen naar hun medische status en hoe hun voetbalontwikkeling verloopt. Zo voorkomen we dat er geblesseerde spelers worden opgenomen in de voorselectie. Bovendien geven clubs soms informatie over spelers die wij nog niet hadden. Er zijn bijvoorbeeld wat problemen rondom een speler, zoals in zijn prestaties op school, waardoor de club vindt dat een oproep voor Oranje een verkeerd signaal afgeeft richting zijn teamgenoten. Zulke informatie nemen we mee in het maken van een keuze. Uiteindelijk nemen wij de beslissing natuurlijk wel zelf.

Twee weken voor een interlandperiode maken we de voorlopige selectie bekend. Uit deze groep vallen dus nog twaalf spelers af. We zouden ervoor kunnen kiezen de voorlopige selectie kleiner te maken, maar soms heb je te maken met meerdere afmeldingen. Dan bestaat de kans dat je spelers moet oproepen die niet tot de voorlopige selectie behoren, terwijl zij daar geen rekening mee houden. Met een relatief grote voorselectie geven we bovendien een bepaald signaal af wat betreft de status van spelers op dat moment. Een week voor een interlandweek maken we vervolgens de definitieve selectie bekend.'

Spelers monitoren

'We kijken niet alleen veel wedstrijden van spelers om de selecties zo goed mogelijk samen te stellen, maar ook om hun ontwikkeling in kaart te brengen. Hoe snel ontwikkelen ze zich? Wat zijn sterke punten? Waarin moeten ze zich verbeteren? Dit proces speelt zich dus niet alleen af tijdens

interlandperiodes, maar ook daarvoor, door wedstrijden te kijken en contact te onderhouden met clubs, en daarna, door een terugkoppeling te geven richting clubs. Die gaat over de pijntjes die een speler ervoer, het aantal trainings- en wedstrijdminuten en onze kijk op zijn voetbalontwikkeling. Door de fulltime aanstellingen zijn wij nu nog beter in staat om clubs te bezoeken, wat diverse win-winsituaties oplevert.

Tijdens elke interlandperiode worden alle trainingen en wedstrijden gefilmd en gecodeerd. Die beelden bespreken we regelmatig met spelers. We gebruiken TPE om in kaart te brengen hoe ze zich voelen en hoe ze de trainingsintensiteit ervaren. Tijdens elke week waarin we samenkomen spreken we natuurlijk informeel met spelers en we doen dit ook eenmaal formeel. Dan gaan we met de technische staf met een speler zitten over hoe het gaat en wat zijn verbeterpunten zijn, al dan niet aan de hand van beelden.'

Variatie in de speelwijze

'Tijdens interlandperiodes willen we de spelers met veel verschillende speelwijzen in aanraking laten komen. Zo proberen we hun 'rugzak' dusdanig te vullen dat ze in Onder 17 voor min-

der verrassingen komen te staan. Zo kozen we er tijdens de interlandweek in Hongarije voor om vanuit de zone te storen in de formatie 1:4:4:2, waarbij de 9 en 10 drukzetten op de centrale verdedigers van de tegenstander. Zij haalden bovendien de passlijn naar de controleur van de tegenstander eruit. In de afgelopen interlandweek hebben we juist met drie spitsen drukgezet en hielden we de middenvelders langer op het middenveld. Vanwege het omgaan met verschillende speelwijzen hoopten wij dat onze tegenstanders – Duitsland, Portugal en Argentinië – verschillende formaties hanteerden. Helaas was dit iedere keer 1:4:3:3.'

Futures

'Onlangs hadden we een activiteit met de Futures: een groep spelers met geboortjaar 2003 die weliswaar heel talentvol is, maar vanwege de lagere biologische leeftijd – en als gevolg daarvan de achterstand ten opzichte van de Onder 16 – niet tot Oranje onder 16 behoort. We speelden een wedstrijd tegen Estland onder 16 en binnenkort spelen we tegen de Futures van België onder 16. Over het werken met deze groep zijn wij erg positief. Sterker nog, vanuit de Futures-groep zijn een paar spelers, die positief opvielen, doorgeschoven naar Oranje onder 16.'

Foto's: Debbie Rietdijk

Hoe zag de interlandweek in Portugal er in grote lijnen uit?

‘De wedstrijden stonden centraal en die werden gespeeld om 16.00 uur. Om in hetzelfde ritme te blijven, kozen we ervoor de trainingen ook op dit tijdstip te laten plaatsvinden. De ochtenden stonden op trainingsdagen in het teken van studeren. Op wedstrijddagen stond het activeren van het lichaam centraal. Iedere avond stond er een bespreking op het programma (zie tabel hieronder)’.

Besprekingen

‘Op de dag voordat we naar Portugal vlogen, kwamen we al samen voor

een training en een bespreking. Die avond was Dirk Kuijt te gast. Hij vertelde over vier van de kernwaarden die we bij de KNVB hanteren: winnen, team, trots en plezier.

Tijdens de besprekingen in Portugal kozen wij er qua methodiek voor om van team via linie naar individu en van stafgestuurd naar spelergestuurd te werken. In de eerste besprekingen vertelden wij als trainer veel op team-niveau en later kwamen we met kleinere groepjes bijeen. In de bespreking richting de wedstrijd tegen Argentinië kwamen de spelers aan het woord. We stuurden ze fragmenten van Argentinië op en daaruit bekeken zij per

linie wat zij deden. De keepers analyseerden hoe Argentinië de standaard-situaties uitvoerde, de verdedigers hoe ze aanvielen, de middenvelders hoe ze omschakelden en de aanvallers hoe ze verdedigden.

De spelers gaven de fragmenten die ze wilden laten zien door aan onze videoanalist, die ze achter elkaar zette. Deze manier van bespreken was erg nuttig, omdat de spelers op die manier actief meedachten over de manier van spelen.’

Trainen met wissels

‘Zowel volgens de visie van de KNVB als van het toernooi waaraan we deelnamen, speelde elke speler minimaal tachtig minuten, oftewel een hele wedstrijd. In de eerste wedstrijd, tegen Duitsland, speelden we grotendeels met een vast team. De wissels, inclusief twee spelers die kort invielen, werkten na de wedstrijd een pittige training af, inclusief een partijspel 5:5 +2K.

We werkten met de veldafmetingen uit het onderzoek van Sigrid Olthof (zie De Voetbaltrainer 235, red.), waarbij elke speler verhoudingsgewijs in dezelfde ruimte speelt als tijdens de wedstrijd. Daardoor komen de voetbalacties en het ontwikkelen van de speelwijze erg overeen met de wedstrijd. Uiteraard hanteerden we een veel kleinere omvang. De jongens gaven aan dat de training wel een wedstrijd leek. Een dag later hoefden we tijdens de training dus minder onderscheid te maken tussen de wisselers en basisspelers en konden we een meer parallel programma aanbieden.

We willen de spelers een zo goed mogelijk traject aanbieden. Op zo’n wedstrijddag is het flink puzzelen als je die op deze manier invult. Om vier uur was de wedstrijd, om negen uur stond de bespreking gepland. Daarin wilden wij direct de wedstrijd afsluiten, omdat we twee dagen later alweer speelden. Tussendoor werd er

Dag	Ochtend	Middag	Avond
Maandag	-	Trainen (V+O)	Bespreking
Dinsdag	Vliegen	Trainen (A+O)	Bespreking
Woensdag	Studie	Trainen	Voorbespreking
Donderdag	Activatietraining	Duitsland + trainen	Nabespreking
Vrijdag	Studie	Trainen	Voorbespreking
Zaterdag	Activatietraining	Portugal + trainen	Nabespreking
Zondag	Rustdag	Rustdag	Voorbespreking
Maandag	Activatietraining	Argentinië	Nabespreking
Dinsdag	Vliegen	-	-

De planning van Oranje onder 16 in Portugal.

Clubcoaches

'Tijdens interlandperiodes nodigen we regelmatig clubcoaches uit om ons te assisteren. Paul Matthijs (FC Groningen), Dennis te Braak (Feyenoord), Paul Simonis (Sparta), Rogier Meijer (NEC), Robert Fransen (AZ) en Niek Loohuis (FC Twente) waren al te gast en er staan nog activiteiten in de planning. Hun aanwezigheid kent verschillende voordelen. De trainer ziet hoe er bij de KNVB wordt gewerkt en wat er wordt gevraagd in de absolute top binnen die specifieke leeftijdscategorie. Bovendien is het goed voor de onderlinge banden met clubs en kunnen clubs en bond informatie met elkaar uitwisselen.'

getraind door de wissels en stond er een avondmaaltijd op het programma. Dat hebben we opgelost door de videoanalist na de wedstrijd direct de beelden op mijn laptop te laten zetten. Zo kon ik met die beelden de nabespreking voorbereiden. Ondertussen trainden de assistent-trainers om zes uur met de wisselers. Zoiets is even plannen, maar op deze manier werkte het prima.'

Technische staf

'We gingen op pad met een technische staf van tien mensen. Assistent-trainer Bert Konterman, keepercoach Sierd van der Berg, de bij Feyenoord werkzame Dennis te Braak (zie kader 'Clubcoaches') en ik vormden de technische staf. Daarnaast waren er een videoanalist, een teammanager, een kitmanager, een studiebegeleider, een sportarts en een fysiotherapeut aanwezig. Mijn manier van leidinggeven is niet autoritair. Ik geloof in gedeeld leiderschap, waarbij iedereen veel verantwoordelijkheden krijgt. Dat heb ik ook zo besproken met de gehele staf. Uiteindelijk ben ik wel eindverantwoordelijk, maar ik geloof in deze manier van werken.

Elke ochtend stond er na het ontbijt een gezamenlijk overleg gepland, waarin we de dag doornamen, evenals alle besprekingspunten. Daarna bespraken we met de vierkoppige technische staf de training of wedstrijd. Zelf heb ik geen professioneel voetbal gespeeld, dus de aanwezigheid van Bert Konterman en Sierd van der Berg in de technische staf is voor mij erg waardevol.

Sowieso ben ik enorm te spreken over de manier waarop er binnen de KNVB wordt samengewerkt. Elke maandag en dinsdag nemen we het weekend door en blikken we vooruit op het komende weekend. Los van de ingeplande overleggen spreken we elkaar ook veel informeel en het contact met het A-team is erg laagdrempelig. Kenmerkend daarin is dat Kees van Wonderen als assistent-trainer van Onder 17 mee was naar Portugal. Ook Dwight Lodeweges was de gehele week aanwezig om bij beide teams te observeren en met de trainers te sparren. Art Langelier is eveneens bij veel activiteiten aanwezig. Dat typeert in mijn ogen de sfeer die er momenteel binnen de organisatie heerst.'

Leeftijdsspecifieke kenmerken

Wat typeert spelers van de Onder 16 en hoe groot zijn de verschillen met Onder 18?

'De spelers in Onder 16 zijn nog heel puur. Ze vinden het geweldig om bij de nationale selectie te zitten, zijn erg enthousiast en gedragen zich – in de positieve zin van het woord – nog behoorlijk 'kinds'. Ze hebben ook enorm veel energie. De spelers moeten echt hun energie kwijt. Ze zijn professioneel genoeg om tijdens een activatietraining een partijtje 11:11 wandel-

voetbal goed uit te voeren, maar dat moeten wij zeker niet te lang doen. Het speelse zie je ook terug in de wedstrijden. Er zit ontzettend veel energie in het storen. Maar als we de bal veroveren, is het vaak nog steeds erg onrustig. Wij proberen ze dus te leren om vanuit balverovering rust te houden en de bal uit de drukte te spelen. Vaak is het goed om verticaal te spelen en direct de counter te zoeken, maar soms zijn er ook momenten dat je de bal even moet uithalen. Daar heeft deze leeftijdsgroep nog moeite mee.

In balbezit zijn ze zich al wel bewust van het uitspelen van overtalsituaties, maar zijn hun keuzes soms nog niet volwassen genoeg. Dan dribbelt de linker centrale verdediger bijvoorbeeld in terwijl de linksback heel hoog speelt, waardoor hun hele zone openligt. Tegen Hongarije werd dat niet afgestraft omdat we zoveel sterker waren, maar tegen Duitsland, Portugal en Argentinië kun je zulke fouten niet maken.

De spelers van Onder 18 zijn slechts twee jaar ouder, maar toch is het verschil groot. Zij zijn al veel volwassen. Op die leeftijd komt er ook al veel meer bij kijken, zoals een eerste contract en de begeleiding van een zaakwaarnemer. Spelers staan op de drempel bij het eerste team en mogen soms al mee op trainingskamp. Tijdens individuele gesprekken kun je ze – meer dan de Onder 16-spelers – als volwaardige gesprekspartners benaderen. Mijn visie op voetballen is bij beide teams hetzelfde, maar ik leg soms wel andere accenten in trainingsvormen en coachopmerkingen, toegespitst op de leeftijdskenmerken.'

UEFA Development Tournament

Wedstrijden Nederland	Uitslag	Overige wedstrijden	Uitslag
Nederland – Duitsland	1-1	Argentinië – Portugal	2-1
Nederland – Portugal	0-1	Duitsland – Argentinië	4-2
Nederland – Argentinië	1-3	Portugal – Duitsland	2-1

Activatietraining

Hoe zag een activatietraining eruit?

'Ik was weliswaar gewend om op de wedstrijddag met de spelers activatie te doen in de sportschool of door een wandeling te maken, maar had nog geen ervaring met activatie op het trainingsveld. Dat is deze week erg goed bevallen. Voor ons als staf, maar voornamelijk voor de spelers, die liever een rustige training afwerken dan de hele dag aanhikken tegen een wedstrijd.

We deden tijdens zo'n activatietraining bijvoorbeeld een vorm 11:0, waarbij wij elf pylonen op het veld hadden gezet die de tegenstander voorstelden. Aan elke pylon was een rugnummer toegekend. Als ik bijvoorbeeld '5' riep, wisten de spelers dat de bal bij hun linksback was en nam het hele team op basis daarvan posities in.

Een andere vorm was 11:11 wandelvoetbal. We wisten dat Portugal zou verdedigen in 1:4:1:4:1. Op basis daar-

van namen we verschillende opbouwpatronen in wandeltempo door. Op rechts speelde onze back laag, naast het centrale duo en assisteerde een middenvelder aan de zijkant. Op links speelde onze back juist hoog en kwam de buitenspeler aan de binnenkant. Dit konden we goed illustreren zonder dat de spelers veel energie verspilden. Nog een andere vorm van activatie op het veld was het trainen van standaardsituaties. Het veld had de normale breedte en slechts een kwart van de lengte van een heel veld. Op beide achterlijnen stond een doel. Na een corner of vrije trap werd er kort omgeschakeld, maar kwamen spelers nooit in lange sprints terecht omdat de afstanden daarvoor te klein waren.'

Trainingsvormen

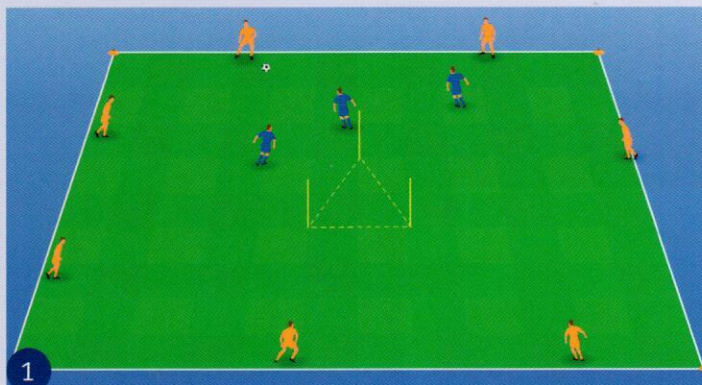
Welke trainingsvormen kwamen er tijdens deze trainingsweek zoal terug?

'Ik houd heel erg van dwangstellingen: regels en veldafmetingen in trainingsvormen die spelers dwingen tot be-

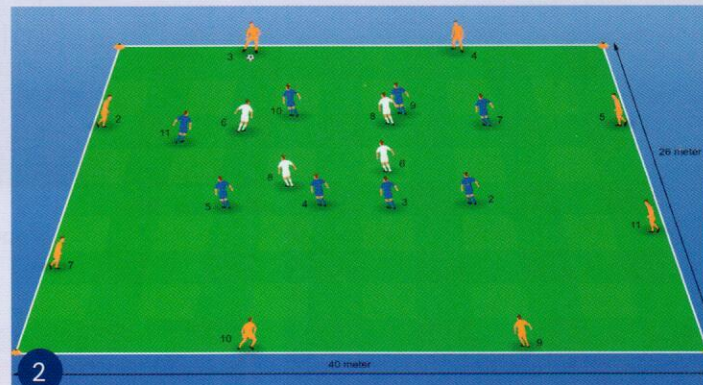
paald gedrag. Een voorbeeld daarvan is een positiespel 7:3 met drie stokken in het midden (trainingsvorm 1). Het balbezittende team kan punten scoren door vijftien keer rond te spelen, dus moet het verdedigende drietal écht drukzetten, bij wijze van spreken tot op de veters van de speler aan de bal. Het zevental kan ook punten verdienen door de bal tussen de stokken door te spelen, dus de verdedigers moeten tegelijkertijd de as dichthouden.

Een andere vorm die we deden was een positiespel 8:8 +4, waarbij het balbezittende team vanuit de wedstrijd-echte posities speelde (trainingsvorm 2). Daarin staan dus de centrale verdedigers tegenover de spits en aanvallende middenvelder. De back en buitenspeler staan samen aan een zijde. Ook hier zit weer een dwangstelling in. De spelers rondom het veld gaan in balbezit namelijk op zoek naar de neutrale spelers in het midden. Bin-

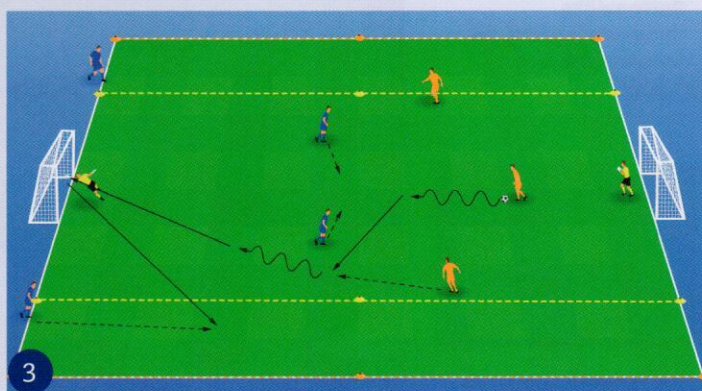

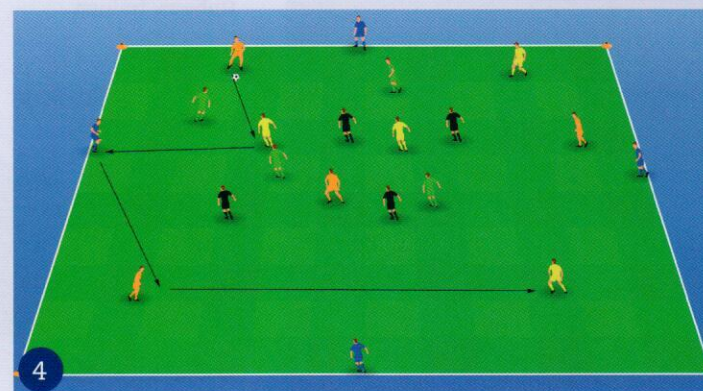
1 Een positiespel 7:3 waarbij het accent ligt op drukzetten op de bal en het dichthouden van de as.

2 Een positiespel 8:8 +4 waarbij spelers in balbezit vanuit hun eigen positie spelen. Het accent ligt op het veroveren van de bal in de as.

3 Een aanvalsvorm 3:2 +2K die draait om het uitspelen van 3:2 in de opbouw. Na wisseling van balbezit stromen er bij blauw twee extra spelers in.

4 Een cognitietraining met vijf teams van vier spelers. Het blauwe team is neutraal, geel hoort bij oranje en zwart bij groen.

nen onze speelwijze willen we de bal in de as veroveren, op de helft van de tegenstander. Het verdedigende team komt dus vaak in de situatie om dat te oefenen. Veroverd het verdedigende team de bal, dan nemen zij hun 'eigen' positie aan de zijkant in.

Op de dinsdag speelden we een aanvalsvorm die begint met 3:2 +2K (trainingsvorm 3). Vanuit de speelwijze willen wij graag dat we tegen twee aanvallers opbouwen met drie man, waaronder een back die aan de binnenkant speelt. Wat je nog te vaak ziet, is dat spelers ballen inspelen zonder bedoeling. Terwijl je wilt dat zij die twee aanvallers uitspelen. Als de middelste speler aan de bal is, komen de twee voorhoedespelers van de tegenstander vaak wat naar binnen. Door eerst de keuze uit te

stellen en de bal er vervolgens langs te spelen, komt de buitenste centrale verdediger vrij. Dat komt in deze vorm mooi terug.

Verliest het oranje drietal de bal, dan stromen er bij blauw twee spelers in vanaf de achterlijn, waardoor het 3:4 +2K wordt. Van de drie oranje verdedigers verwachten wij dan dat ze centraal teruglopen, zodat de tegenstander de bal naar de zijkant speelt. Zo geven ze zichzelf tijd en kunnen er in de wedstrijd bovendien teamgenoten terugsluiten.

Een andere trainingsvorm die we deden was een positiespel met vijf teams van vier spelers, in de kleuren geel, groen, oranje, blauw en zwart. Blauw was neutraal en speelde aan de zijkanten, geel hoorde bij oranje en zwart bij groen. Na drie minuten werd

een ander team neutraal en speelden andere kleuren samen.

Dit is een stukje cognitietraining, waarmee wij spelers willen leren om in complexe situaties toch de juiste keuzes te blijven maken. Deze vorm doen we ook wel als we spelers willen testen, bijvoorbeeld tijdens een trainingsstage. Sommige spelers raken tijdens zo'n vorm in de war, andere houden juist rust in hun hoofd. Wat je vaak ziet, is dat die laatste groep spelers ook in chaotische wedstrijdssituaties de juiste keuzes blijft maken. Dit is overigens ook voor trainers een soort cognitietraining, want je moet heel scherp zijn in het naleven van de regels. Overigens kwam ik onlangs wel even in een lastige situatie, toen een speler vertelde dat hij kleurenblind is! ⚽

CoachVak, hét kennisplatform voor voetbaltrainers. Gratis toegang voor jou als abonnee van De VoetbalTrainer.

Speciaal voor jou als abonnee: de beste selecties van oefenvormen, trainingen, coaching en andere relevante thema's van De Voetbaltrainer. Altijd en overal toegang via de App of coachvak.nl.